

**INSTITUCIONET E PËRKOHSHME TË VETËQEVERISJES
PROVISIONAL INSTITUTIONS OF SELF GOVERNMENT
PRIVREMENE INSTITUCIJE SAMOUPRAVLANJA**

QEVERIA E KOSOVËS – GOVERNMENT OF KOSOVO – VLADA KOSOVA

**MINISTRIA E PUNËS DHE MIRËQENIES SOCIALE
MINISTRY OF LABOUR AND SOCIAL WELFARE
MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE ZAŠTITE**

U skladu sa članom 1 tačka 1.3 paragraf (ç) tačka 1.7. paragraf (d) Pravilnika 2001/19 o Izvršnoj Branši Privremenih Institucija Samoupravljanja na Kosovu.

Bazirajući se na Zakonu o Socijalnim i Porodičnim Službama, član 11.

Imajući u vidu delokrug Ministarstva Rada i Socijalne Zaštite vezano sa politikama delovanja za zaštitu dece i maloletnika.

Sa ciljem uredjenja i unapredjenja pružanja socijalnih i porodičnih usluga, za decu bez roditeljske brige, **Ministar Ministarstva Rada i Socijalne Zaštite donosi sledeće:**

ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO Br.05/2006
O
OSNIVANJU KOMISIJE ZA SMEŠTAJ DECE BEZ RODITELJSKE BRIGE U
PORODIČNI SMEŠTAJ I POSINJENJU/POKČERIVANJU (ADOPCIJU)

Član 1

Cilj

(1) Ovo Administrativno Upustvo ima za cilj uredjenje procedura za osnivanje Komisije za smeštaj dece bez roditeljske brige u porodični smeštaj i posinjenju/pokčerivanju (adopciju) (u daljem tekstu Komisija), u skladu sa odredbama Zakona o Socijalnim i Porodičnim Službama. kao i odredjivanje zadataka i odgovornosti ove Komisije.

Član 2

Procedure za Osnivanje Komisije za smeštaj dece bez roditeljske brige u porodični smeštaj i posinjenju/pokčerivanju (adopciju)

(1) Ministar Ministarstva Rada i Socijalne Zaštite putem ovog Administrativnog Upustva ovlašćuje Departman Socijalne Zaštite da u ime Ministarstva pokrene inicijativu za osnivanje Komisije.

(2) Komisija se osniva sa imenovanjem članova od strane Ministra MRSZ-a u skladu sa članom 11 Zakona o Socijalnim i Porodičnim Službama.

(3) Komisije za smeštaj dece bez roditeljske brige u porodični smeštaj i posinjenju/pokčerivanju rukovodi se od strane direktora Departmana Socijalne Zaštite ili nekog drugog lica koga on određuje i sastoji se od sedam zvaničnika iz Departmana Socijalne Zaštite i drugih institucija iz ove oblasti na osnovu ekspertize i njihove relevantne stručnosti.

Komisija je sastavljena od sledećih institucija :

1. Direktor Departmana Socijalne Zaštite
2. Rukovodioc Divizije Socijalnih Službi (Usluga)
3. Visoki Stručni Zvaničnik za Porodični Smeštaj, Mesnu i Medjunarodnu Posinjenju/Pokčerivanju (Adopciju)
4. Dva predstavnika od strane Centara za Socijalni Rad Kosova
5. Jedan predstavnik od strane Instituta za Socijalnu Politiku
6. Jedan predstavnik od strane Nevladinih organizacija.

(4) Sastanci Komisije može da se održi samo ako su prisutni najmanje pet (5) članova Komisije.

(5) Sastanci Komisije biće punovažne, ako za odluku glasaju većina prisutnih članova.

Član 3

Zadaci i odgovornosti

(1) Komisija za smeštaj dece bez roditeljske brige u porodični smeštaj i posinjenju/pokčerivanju ima zadatak da :

1. Se stara za realizaciju funkcija u skladu sa članom 11 paragraf 11.9 Zakona o Socijalnim i Porodičnim Službama,

2. Razmatra izveštaje službenika socijalnih službi (usluga) koji su odobreni od strane DSZ u vezi mogućih roditelja za smeštaj dece u porodični smeštaj,
3. Odlučuje za obuhvatanje mogućih roditelja za porodični smeštaj u jedinstvenom registru mogućih smeštajnih roditelja na Kosovu,
4. Razmatra dečije potrebe i podobnost roditelja vezano za smeštaj dece kod prihvatnih smeštajnih roditelja,
5. Rešava o brisanju dece iz roditeljskog brigovanja koji su na porodični smeštaj zbog neuspešnog ili nepodobnog smeštaja,
6. Se brine za održavanje registra lica koja su određena kao adoptirani roditelji od strane službenika socijalnih službi (usluga),
7. Zaštiti dečija prava, u skladu sa međunarodnim pravnim aktima, koja mogu biti predmet zahteva za adoptiranje (prisvojenje) od strane lica koja žive van zemlje.

Član 4

Pravila delovanja i funkcionisanja Komisije u vezi Porodičnog smeštaja dece bez roditeljske brige

(1) Departman Socijalne Zaštite održava jedan jedinstveni registar dece bez roditeljske pažnje, sa mogućnostima porodičnog smeštaja na osnovu preporuka od strane CSR-a u zemlji.

(2) Dete bez roditeljske brige smatra se dete čiji roditelji nisu živi, su nepoznati, nestali ili čiji roditelji zbog raznih razloga, privremeno ili stalno ne izvršavaju svoje roditeljske zadatke (Član 156 Zakona o Porodici) .

(3) Departman Socijalne Zaštite održava jedan jedinstveni registar mogućih roditelja za porodični smeštaj na osnovu preporuka od strane CSR-a.

1. Registar je jedna jedinstvena knjiga u kojoj se evidentiraju deca bez roditeljske brige i mogućih roditelja koji smešte i adoptiraju decu

(4) Mogući roditelji za porodični smeštaj, računaju se oni koji su aplicirali u CSR, kako bi bili smeštajni prihvatljivi roditelji, dok CSR-e su pozitivno ocenili i obučavali su njih da budu smeštajna prihvatljiva porodica.

(5) Registri sadrži će sve potrebne informacije za efikasno menadžiranje smeštajnih usluga, obuhvatajući podatke i broj dece koji čekaju za porodični smeštaj kao i mogućih smeštajnih roditelja. DSZ ima odgovornost da održi tačne spiskove dece koji čekaju za porodični smeštaj, i mogućih smeštajnih roditelja na osnovu preporuka CSR-a. DSZ ovu

odgovornost realizuje preko ovlašćenih lica za ovu formu zaštite (član 3.3.1 ovog Administrativnog Upustva).

(6) Mišljenje u vezi smeštaja određenog deteta kod smeštajnih (prihvatnih) roditelja daje Komisija, ceneći zaštitu deteta i podobnost smeštajnih roditelja.

(7) Rešenje za smeštaj deteta u porodični smeštaj donosi Centar za Socijalni Rad na osnovu predmetne i teritorijalne nadležnosti, nakon prijema mišljenje od Komisije.

(8) Dete se smesti u jednoj porodici, koja sa njegovom biološkom porodicom ima zajedničko etničko, jezično, kulturno i religiozno poreklo.

(9) Izuzetno od člana 4.8, dete može da se smesti i u drugim smeštajnim (prihvatnim) porodicama, ako ovo je povoljnije za zaštitu deteta.

(10) Porodični smeštaj jeste jedna forma zaštite koja se primenjuje od službi MRSZ-a samo unutar teritorije Kosova.

(11) Departman Socijalne Zaštite podržavaće porodični smeštaj, kao prioriteta forma za zaštitu dece bez roditeljske brige, i zbog toga preduzimaće aktivnosti za informisanje javnosti i druge odgovarajuće aktivnosti.

(12) Odgovarajući menadger od strane CSR-a koji rukovodi slučaj deteta u porodičnom smeštaju, je obavezan da najmanje jednom mesečno obilazi dete i za ovo da održava beleške u profesionalnoj formi rada za menadjiranje slučaja .

(13) Sve procene vezano za zdravstvo i zaštiti deteta u porodičnom smeštaju, obavljaju se od strane Centra za Socijalni Rad, putem određenog menadjera za rukovođenje slučaja.

(1) Za određene radnje koja idu u korist dečije zaštite, menadger slučaja je obavezan da obaveštava i da uzme saglasnost zakonskog staratelja deteta.

(14) U slučaju da tokom porodičnog smeštaja, menadger slučaja je ocenio da nisu ispunjeni interesi deteta, Komisija će zatražiti prekid porodičnog smeštaja nakon referisanja koju vrši organ starateljstva, kao i brisanje smeštajne (prihvatne) porodice iz dotičnog registra, zbog nepoštovanja predviđenih kriteriuma za porodični smeštaj za zaštitu deteta.

(15) U slučaju da tokom porodičnog smeštaja, jedno dete se povredi ili umire, zadatak je MRSZ-a da preko njenih službi, inicira odvijanje istražnih procedura o okolnostima, i da preduzima svaku predstojeću potrebnu meru.

Član 5

Pravila delovanja i funkcionisanja Komisije vezano za posinjenje/pokčerivanje (adopciju) dece bez roditeljske brige

- (1) Departman Socijalne Zaštite, održava jedan jedinstveni registar dece bez roditeljske brige koji čekaju na adopciju, na osnovu preporuka od strane mesnih CSR-a.
- (2) Dete koji čeka na adopciju, je dete bez roditeljske pažnje sa rešenim zakonskim statusom.
- (3) Departman Socijalne Zaštite održava jedan jedinstveni registar mogućih prihvatnih adoptiranih roditelja, na osnovu preporuka od strane mesnih CSR-a.
- (4) Mogući prihvatni adoptirani roditelja, smatraju se roditelji koji su aplicirali kod CSR za posinjenje/pokčerivanje (adopciju) i koji su pozitivno ocenjeni od strane CSR-a, kao prihvatljivi roditelji koji garantuje zaštitu deteta.
- (5) Registar sadrži sve potrebne informacije, obuhvatajući podatake o broju dece koji čekaju za usvojenje (adopciju) kao i mogućih prihvatnih roditelja. DSZ ima odgovornost da redovno održava registar dece koji čekaju za usvojenje i mogućih prihvatnih roditelja, na osnovu preporuka CSR-a. DSZ ovu odgovornost ostvaruje preko lica ovlašćenih za ovu formu zaštite (član 3.3.1 ovog Administrativnog Upustva).
- (6) CSR je obavezna da se pismeno obrati Komisiji za davanje mišljenja za posinjenje/pokčerivanje (adopciju).
- (7) Mišljenje za adopciju daje Komisija, ceneći zaštitu deteta i podobnost mogućih prihvatnih roditelja.
- (8) Odluku za osnivanje adopcije donosi Centar za Socijalni Rad ili Sud, na osnovu predmetne i teritoralne nadležnosti.
- (9) Dete se adoptira samo u toj porodici, koja sa biološkom porodicom deteta ima zajedničku etničku, jezičnu, kulturnu i religioznu poreklo.
- (10) Izuzetno od člana 5.9, dete može se adoptirati i u drugim porodicama van Kosova, ako zato postoji potrebni razlozi koja idu u korist zaštite deteta.
- (11) Mogući međunarodni adoptivni (prihvatni) roditelji, smatraju se roditelji sa prebivalištem (mestom stanovanja) van Kosova, koji su pozitivno ocenjeni od strane socijalnih službi u mesto gde oni stanuju, i koji pošalju dokumentaciju za aplikaciju za uisvojenje (adopciju) u Departmanu Socijalne Zaštite.
Dokumentacija treba da bude overena sa Apostolskim pečatom, i prema mogućnostima za njihovu valjanost diskutovaće se i za Kancelarijama za Medjuveze na Kosovu, iz zemalja čiji građani apliciraju.

(12) Za određene radnje koja idu u korist deteta, menadžer slučaja je obavezan da obavesti i da uzima saglasnost od zakonskog staratelja deteta.

(13) CSR je dužna ta obavlja prethodnu pre proceduru za adopciju (usvojenje) deteta, koja neće trajati duže od tri meseca.

1. Tokom prethodne adoptivne procedure, menadžer slučaja iz CSR-a, je dužan da obilazidete najmanje jednom mesečno, kako bi se uverio o zaštiti deteta i emocionalnu povezanost stvorenu između deteta i adoptivni roditelja.

(14) Ukoliko u slučaju prethodne pre adoptivne procedure, menadžer slučaja je ocenio da nisu zadovoljeni interesi deteta, Komisija zatražiće prekid adopcije (usvojenja), nakon referisanja organa starateljstva, kao i brisanje sa registra adoptivnih roditelja, zbog nepoštovanja kriterijuma perioda pre adopcije za zaštitu deteta.

(15) Ukoliko tokom preadoptivnog perioda, jedno dete se povredi ili umire, obaveza je MRSZ-a da preko njihovih službi, pokrene odvijanje istražnih procedura (postupaka) o okolnostima, i da preduzima svaku predstojeću meru.

(16) U slučaju realizovanja adopcije sa međunarodnim elementom, preadoptivna procedura trajeće najmanje dve nedelje, i procena će se izvršiti od strane CSR-a koja menadjira slučaj deteta.

(17) Komisija može da mu uzima prednost u registar mogućih adoptivnih roditelja, onim roditeljima koji odbijaju ili napuštaju dete koji im je predložen za adopciju od strane Komisije.

(18) Svako lice koji obavlja adopciju (posinjenje/pokčerivanje) u suprotnosti sa odredbama ovog Zakona, ili pokušava da ovo uradi, kažnjavaće se za krivično delo na osnovu zakona koji su na snazi.

(19) Svaki profesionalac koji vrši nepotrebnii pritisak prema roditelju ili roditeljima da bi dali svoje dete za adopciju (posinjenje/pokčerivanje), smatraće se krivim za flagrantno profesionalno kršenje, i podleže krivičnom gonjenju na osnovu zakona koji su na snazi.

(20) Kako bih zaštitio dečija prava, koji mogu biti predmet zahteva za adopciju od strane lica koji žive van Kosova, Komisija ima obaveze da :

- 1.** Se obezbedi da ima uskladenosti sa zahtevima Haške Konvencije o Privatnim Pravima, Konvencijom o dečijoj zaštiti i saradnje u vezi međudržavne adopcije,
- 2.** Se obezbedi da su odvijene sve procedure i radnje od strane mesnog CSR-a, da dete koji čeka na adopciju, se adoptira na Kosovo, pre nego što se odluči sa njegovu adopciju sa međunarodnim elementom,

3. Zaštiti svu moguću decu za adopciju (posinjenje/pokčerivanje), bez obzira na etničku, polnu, kulturnu, religioznu pripadnost, zdravstveno stanje, i drugo.
4. Upostavlja i razvija odnose saradnje sa odgovarajućim organima za posinjenje/pokčerivanje u mogućim prihvatnim zemljama, obezbeđujući ovako, najmanje dva pismena izveštaja o zaštiti deteta, tokom dveju prvih godina adopcije.
5. Razvija odnose saradnje sa stranim kancelarijama za veze na Kosovo, za verifikaciju valjanosti dokumentacije za adopciju sa međunarodnim elementom, mogućih adoptivnih strana.
6. Upostavlja kriteriume koje treba sprovesti za adopciju.
7. Omogući potrebne zakonske procedure za obavljanje međudržavne adopcije, kao što je utvrđeno sa Haškom Konvencijom.

Član 6

Pravila o radu Komisije za porodični smeštaj dece bez roditeljske brige i posinjenju/pokčerivanju (adopcije)

Komisija o svom radu doneće pravilnik o radu, koja ne sme da bude u suprotnosti sa odredbama utvrdjenim u zakonodavstvu koja se primenjuje u ovoj oblasti u našoj zemlji.

Član 7

Vremetranja službe u Komisiji za smeštaj dece bez roditeljske brige u porodični smeštaj i posinjenju/pokčerivanju (adopciju)

(1) Mandat službovanja članova Komisije za smeštaj dece bez roditeljske brige u porodični smeštaj i posinjenju/pokčerivanju (adopciju) je dve godine, sa mogućnošću ponovnog izbora i za još jedan mandat. Nijedan član Komisije ne može da obavlja ovu funkciju više od četiri godine (dva mandata), izuzev Direktora Departmana Socijalne Zaštite, Visokog Rukovodioca za Porodični Smeštaj, mesne i međunarodne adopcije, koji će biti stalni na vršenju njihovog profesionalnog zadatka u Komisiji.

(2) Ako jedan član Komisije je otkazao na vršenju profesionalnih zadataka koja prizilaze iz pravilnika Komisije, nakon razmatranja dokaza, članovi Komisije, mogu predložiti isključenje člana koji se opirao zadacima i odgovornostima Komisije.

(3) Ako član Komisije izostaje uzastopno na tri sednice, ne poštuje poverljive podatke, kao i ako manifestuje neozbiljna ponašanja, koja se opiru sa etikom profesionalnog rada, može da dodje do njegovog isključenja iz Komisije.

(4) U svim slučajevima kada prestaje aktivnost jednog člana Komisije, imenovaće se novi član koji služi za preostalo vreme od mandata prethodnog člana. Novi član se predlaže od strane subjekata koga je zastupao prethodni član.

Član 8

Odgovorne institucije za smeštaj dece bez roditeljske brige u porodični smeštaj i posinjenju/pokčerivanju (adopciju)

(1) MRSZ, odnosno Departman Socijalne Zaštite preko Centara za Socijalni Rad, odgovorna je za realizaciju i nadzor politika i opšteg programa socijalnih i porodičnih službi na Kosovu, odnosno smeštaj dece bez roditeljske brige u porodični smeštaj i adopciju.

(2) Centri za Socijalni Rad , profesionalni NVO i domovi sa bazom u komunitetu koja pružaju socijalne službe (usluge), jesu odgovorne za korektnost sprovođenja ovog Administrativnog Upustva.

Član 9

Ovo Administrativno Upustvo stupa na snagu danom potpisivanja od strane Ministra Ministarstva Rada i Socijalne Zaštite.

Priština, jula 2006

Ministar MRSZ-a

.....
Ibrahim Selmanaj